

A MAB FvB 10/2017. számú határozata

A Károli Gáspár Református Egyetem (a továbbiakban: Egyetem) rektorhelyettese 2016. július 25-én kelt levelében felülvizsgálati kérelmet nyújtott be az Oktatási Hivatalhoz (a továbbiakban: OH) az Egyetem **holland nyelv- és kultúra osztatlan tanári mesterképzési szak (szakpár-tag) indítási** kérelme tárgyában készült – a MAB 2016/2/XII/6. és 2016/5/XI/4. számú határozataival elfogadott – nem támogató szakértői véleményével szemben. Az Oktatási Hivatal a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 87/2015. (IV. 9.) Korm. rendelet 18. § (8) bekezdésében foglaltak szerint a MAB Felülvizsgálati Bizottságát (a továbbiakban: MAB FvB) FNYF/284-12/2016. számú végzésével szakértőként kirendelte. A MAB FvB döntését – az OH-nak küldött szakértői akadályoztatás bejelentése mellett – az új tag kinevezését követően hozta meg, tekintettel arra, hogy az elnök lemondása miatt két főre csökkent bizottság egyik tagja érintett volt.

Szakértői vélemény

A MAB FvB az ügyre vonatkozó dokumentumok teljes körének alapos áttekintése után a következőket állapítja meg.

A szakértői véleményben *dőlt* betűvel szedjük a MAB eredeti nem támogató határozatának megfelelő szövegrészét, álló betűvel a felülvizsgálati kérelem megfelelő szövegrészét, s **álló félkövérrel** az új szakértői vélemény szövegét.

A MAB 2016/2/XII/6. számú nem támogató határozatában megállapította: „*A tantárgyi programok, tantárgyleírások a tanári felkészítés közös követelményeivel és a holland nyelv és kultúra tanára vonatkozó képzési és kimeneti követelményekkel (KKK), összhangban vannak. A szakterületi képzés felépítése, a tantárgyak és a kompetenciák megfelelőek, a megadott szakirodalom autentikus és korszerű, tananyagként jól alkalmazható, a nyelvi, nyelvészeti, és az irodalmi, kulturális terület is kellő súllyal szerepel. A tantárgyleírások azonban gyakran túl rövidek, elnagyoltak, gyakran csak címszavakra korlátozódnak. Mindazonáltal a szakterületi elemek és a tanári felkészítés jól illeszkednek egymáshoz, a tanórák típusainak aránya (elmélet-gyakorlat) és száma megfelelő, az értékelés és ellenőrzés módszerei, eljárásai és szabályai, a vizsgák rendje ugyancsak. A tanári záróvizsga az előírt kompetenciák meglétének ellenőrzésére alkalmas. Különös figyelmet szentelnek a tehetséggondozásnak, számos holland és flamand egyetemmel van Erasmus-kapcsolatuk, részt vesznek a KRE különféle tehetséggondozó programjaiban, de eredményekről csak egyetemi vonatkozásban írnak, a Néderlandisztika tanszék konkrét eredményeiről nem.*”

Az OH 2016. április 25-én kelt, a MAB-hoz 2016. május 3-án érkezett végzésében a MAB-ot az ügyben adott szakértői véleményének kiegészítésére hívta fel, amire válaszul a MAB 2016/5/XI/4 sz. határozatával az alábbiakat fogadta el:

„*I. A MAB Mst osztatlan tanárképzés szakindítási útmutatója alapján a tantárgyleírások elfogadható terjedelmének objektív meghatározása.*

Az útmutató »az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása«-t kéri. Véleményünk szerint az ismeretanyag informáló leírásának konkrét tényeket, például nyelvészeti kurzus esetében a tárgyalandó nyelvtani szerkezetek, irodalmi, képzőművészeti kurzusok esetében irányzatok, szerzők és művek megnevezését is tartalmaznia kell. Az alábbi nyelvészeti kurzusleírás pl. nem informatív:

»*Grammatikai problémák (50): A 'Grammatikai problémák' tantárgy célja olyan nyelvészeti kérdések felvetése, amelyekkel a hallgatók még nem találkoztak tanulmányaik során (szövegnyelvészet, diskurzuselemzés, korpusznyelvészet), vagy ellenkezőleg: találkoztak már vele, de elméleti szinten, illetve a nyelvhasználat során még mindig gondot okoznak. Itt van lehetőség arra is, hogy a kurzus oktatói bevonják a hallgatókat saját kutatásukba. Állandó része továbbá a szemináriumnak a helyesírás olyan kérdéseinek vizsgálata, amelyek a hollandtanulás során problémát jelentenek a haladó szintű magyar nyelvtanulónak (és olykor az anyanyelvi beszélőnek is). A hallgatókkal gyakorlatokat állítunk össze az egyes témák begyakorlására. Hibaanalízist is végzünk.*

Fejlesztendő kompetenciák:

- *A hallgató képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására.*
- *A gyakorlati nyelvtudás fejlesztése és bővítése mellett a hallgatók tágítják az idegennyelv-tanulási kompetencia körébe tartozó tudásukat, képessé válnak az idegennyelv-tanulásról szóló elméleti és gyakorlati tudás szintetizálására és megosztására. «*

Irodalomból pl. megfelelőnek találtuk a Fejezetek a németalföldi irodalomból és kultúrából I. Régi németalföldi irodalom (44.) c. tárgyat; ehhez képest jóval kevésbé informatív (mert alig tartalmaz konkrétumokat) pl. a Holland /flamand irodalom 1: Szövegolvasás (9.) vagy a Holland/flamand kultúra 3 Kultúrtörténet 1 (15). A Vizuális kultúra I-II. cím félrevezető, amennyiben a németalföldi festészetben túl nem foglalkozik a vizuális stúdiók egyéb területeivel. Nem érthető továbbá, hogy a kétféléves kurzus hogyan fogja »összekapcsolni a kulturális ismereteket a nyelvismerettel, rámutatni a nyelvhasználat kulturális aspektusaira«. A Holland/flamand kultúra – Kultúrtörténet címen futó kurzusok nem nyújtanak rendszeres ismereteket a holland/flamand történelem, társadalom és kultúra témában. A Holland/flamand kultúra 4. Kultúrtörténet 2 c. tárgy tananyaga inkább a Vizuális kultúra c. kurzusba illene (templomok és középületek építészeti leírását ígéri), miként a Mozgóképes elemzés c. tárgy is.”

Az Egyetem a felülvizsgálati kérelemben ezzel kapcsolatban a következő észrevételt tette:

„[1] A MAB 2016/2/XII/6. számú szakvéleményében még ez a megállapítás szerepelt: »A szakterületi képzés felépítése, a tantárgyak és a kompetenciák megfelelőek, a megadott szakirodalom autentikus és korszerű, tananyagként jól alkalmazható, a nyelvi, a nyelvészeti, és az irodalmi, kulturális terület is kellő súllyal szerepel. «

Annak megítélése, hogy a kurzus leírása eléggé informatív-e, meglehetősen szubjektív; például a Holland/flamand irodalom 1: Szövegolvasás (9) vagy a Holland/flamand kultúra 3 Kultúrtörténet 1 (15) esetében, amely a bíráló megállapításával ellentétben rendszeres ismereteket nyújt a holland/flamand történelem és kultúra témában. A Vizuális kultúra I, II kurzus esetében a bíráló kifogásolta: nem egyértelmű, hogyan fogja összekapcsolni a nyelvismeretet a kulturális ismeretekkel. Ez a kijelentés egyrészt nehezen értelmezhető, mivel magyar nyelvű (bevezető) kurzusról van szó; másrészt a tananyag integráns része a szókincsbővítés, a holland szakkifejezések megismertetése a magyar megfelelőikkel együtt. Nehezen értelmezhető továbbá, hogy a bíráló tanácsot ad bizonyos tantárgyak összevonására a tárgyalt anyagban a – feltételezése szerint – felfedezhető átfedések miatt. Az anyag súlypontja ugyanis esetenként világosan más és más. A fő példaként kiragadott Grammatikai problémák kurzus az utolsó szinkron nyelvészeti kurzus, a korábban már részletesen tárgyalt leíró nyelvészeti kurzusokat zárja le, egészíti ki. Ennek keretében adódik lehetőség arra, hogy a nyelvészet olyan területére fókuszálhasson a kurzust vezető tanár (a kurzus oktatásában a szak valamennyi nyelvész oktatója részt vesz), amelyet korábban még nem érintett, de a csoport érdeklődését, illetve az oktató saját kutatási területét figyelembe véve a leghasznosabbnak ítélt. Nem lenne értelme itt konkrét nyelvtani szerkezeteket megadni, hiszen a választás évenként más-más problémára esik. A leírás példaként említi (a teljesség igénye nélkül) a szövegnyelvészet, a diskurzuselemzés és a korpusznyelvészet diszciplínáit. Ugyancsak lehetőség nyílik a szeminárium során a még mindig problémát jelentő nyelvészeti, helyesírási kérdések elemzésére, gyakorlására is, amelyhez a tanári kompetenciában az idézett »A hallgató képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására ... [a hallgatók] képessé válnak az idegennyelv-tanulásról szóló elméleti és gyakorlati tudás szintetizálására és megosztására« rész tartozik.

Szeretnénk (ismételten) felhívni a figyelmet arra is, hogy a tantárgyleírások csak vázlatok, a félévente frissített kurzustematikák vázlatok, vagyis az adott szemeszternek megfelelően folyamatosan aktualizáljuk és konkretizáljuk őket. Az aktuális tantárgyleírások mindig elérhetők az egyetemi Moodle-rendszerben, illetve papírformában archiválva a tanszéken, kérésre bármikor megtekinthetők, ez belső egyetemi kötelezettség.”

A MAB FvB részben egyetért az Egyetem érvelésével, amely szerint „a tantárgyleírások csak vázlatok, a félévente frissített kurzustematikák vázlatok”, amelyeket folyamatosan aktualizálni kell, a szakindítási eljárás során ugyanakkor a MAB ezek alapján véleményez, az eljárás alapját jelentő beadványban ezért szükséges az ismeretanyag informatív bemutatása. A MAB határozatának

értelmében a tantárgyleírások a KKK-val általában összhangban vannak, több esetben azonban túl rövidek, az érintett tantárgyakat a szakértői vélemény kiegészítése tartalmazza. A holland/flamand irodalom 1: Szövegolvasás (9.) kötelező irodalmában 8 irodalmi mű szerepel, a tantárgy célja a művek és a művek történeti háttérének ismertetése. A holland/flamand kultúra 3 kultúrtörténet 1 (15) tantárgyleírása két – valóban kevés konkrétumot tartalmazó – bekezdés, két kötelező és három ajánlott irodalommal. A vizuális kultúra és a grammatikai problémák című tárggyal kapcsolatban a MAB FvB elfogadhatónak tartja az Egyetem válaszait.

A MAB határozata szerint: „A szakfelelős a Leuveni Katolikus Egyetem prof. emeritusa, személye, szakmai előmenetele és tudományos minősítése is megfelel az elvártaknak. Két oktató (N.N. és N.N.) azonban inkább vendégtanároknak tekinthető, az utóbbi az elérhető információk szerint az Utrechti Egyetemen van „teljes munkaidejű” alkalmazásban. Bár a KRE oktatói állományának tagjai, aligha vesznek részt a tanszék mindennapi életében. A tantárgyfelelősök egy kivételével megfelelő szakmai kompetenciával, kellő szakmai gyakorlattal bírnak. A további oktatók szakmai kompetenciája megfelelő, három oktató tudományos publikációs teljesítménye azonban igen szerény, közülük ketten nem minősítettek. A tanárképzési felelős személye, szakmai előmenetele és tudományos minősítése megfelelő. Az oktatói kreditterhelés a megszabott határon belül van. A személyi feltételek kb. 60%-ban megfelelőek mind az oktatói-kutatói aktivitás, mind pedig az eredményesség tekintetében.”

A szakértői vélemény kiegészítésében (a MAB 2016/5/XI/4 sz. határozata) az OH által feltett kérdésekre a személyi feltételek vonatkozásában a MAB a következő válaszokat adta:

„2. Az indítandó képzés szakfelelőse N.N., nem pedig – a leuveni Katolikus Egyetem professor emeritusa – N.N.

Elnézést kérünk a hibás megállapításért.

3. N.N-nek nincs és nem is volt munkaviszonya az Utrechti Egyetemmel.

(...)

4. Határozza meg egyértelműen, hogy melyik az a tantárgyfelelős, aki nem bír »megfelelő szakmai kompetenciával, kellő szakmai gyakorlattal«.

A MAB elvárása: Szakmai kompetenciájuk, kutatási területük összhangban legyen a gondozott tantárggyal, és szakterületükön igazolt szakmai gyakorlattal és teljesítménnyel bírnak. Az AT oktató tudományos fokozattal és oktatott területén elismert szakmai referenciával rendelkező egyetemi/főiskolai tanár vagy docens, vagy – kivételes esetben – tudományos fokozattal és az azt követő legalább 3 éves, összesen 5 éves oktatói gyakorlattal rendelkező adjunktus, vagy tanári, vagy tudományos kutatói munkakörben foglalkoztatott lehet.

(...)

5. Határozza meg egyértelműen, hogy melyik az a három oktató, akiknek tudományos publikációs tevékenysége „igen szerény”-nek lett minősítve, továbbá térjen ki arra, hogy az a tény, miszerint hármójuk közül ketten nem minősítettek, a bírálati szempontsor melyik rendelkezése alapján minősül a szakindítás akadályának.

A nem teljesülő MAB elvárás: „Az oktatók az általuk gondozott diszciplínában rendszeresen publikáljanak, és mutassák fel tudományos, mérnöki/művészeti alkotói, fejlesztési, pályázati eredményeiket, ezek pozitív visszajelzéseit.”

N.N-nel kapcsolatban a beadvány nem tartalmaz utalást értékelhető tudományos teljesítményre, publikációként jelentést, fordítást és szerkesztést tüntet fel. Az MTMT az 1989 óta tartó időszakból 3 folyóiratcikket, 2 könyvrészletet és 3 könyvszerkesztést szerepeltet a neve alatt; citációjára nincs utalás. Az MTMT-ben hozzá rendelt többi műfordítás.

Szintén nincs értékelhető utalás tudományos teljesítményre N.N-nel kapcsolatban. Az MTMT-ben két, összesen 17 oldalnyi publikációja, emellett 4 nem publikált konferenciaközleménye szerepel. Citációjára nincs utalás.

N.N. adatlapja nem tartalmaz a MAB által elvárt módon, „bibliográfiai adatokkal: szerző(k), cím, a megjelenés helye/ könyv kiadója, éve, terjedelme (oldalszáma)” bemutatott publikációt.

N.N. adatlapja az elmúlt 5 évből (sőt, az elmúlt 9 évből) nem sorol fel publikációt (csak egy 2014-es fordítást).

6. A „személyi feltételek kb. 60%-ban megfelelőek mind az oktatói-kutatói aktivitás, mind pedig az eredményesség tekintetében” megállapítással kapcsolatban

a) határozza meg egyértelműen, hogy a nem megfelelőségre vonatkozó megállapítás mely oktatókra vonatkozik;

(...)

b) vizsgálja meg, hogy valóban csak az oktatók 60%-a esetében állapítható meg megfelelőség, miközben a szakvélemény 26 oktatóból összesen csupán 4 főnek az esetében tartalmaz szakmai kompetenciával vagy tudományos publikációval kapcsolatos negatív megállapítást;

E képzést illetően a diszciplináris alapú megítélésben kompetens Bölcsészettudományi bizottság nem tartotta feladatának, hogy a tanári felkészítés oktatói gárdáját, valamint az egyházismeret és az informatika tárgyak oktatóit minősítse. A néderlandisztika körébe tartozó tárgyak oktatóiként 13 nevet tartalmaz a beadvány (...). Közülük nyolc oktatóval kapcsolatban nem merült fel kompetenciahiány (...), ez a vonatkozó oktatók 61%-a. (A teljes oktatógárdára vetítve a kifogásolás 19% arányú.)

c) adjon tájékoztatást arról, hogy »az oktatói-kutatói eredményesség« mint kritérium hogyan határozható meg és mérhető objektívan, valamint ennek hiánya a bírálati szempontsor melyik rendelkezése alapján minősül a szakindítás akadályának?

A releváns MAB elvárás: »Az oktatók az általuk gondozott diszciplinában rendszeresen publikáljanak, és mutassák fel tudományos, mérnöki/művészeti alkotói, fejlesztési, pályázati eredményeiket, ezek pozitív visszajelzéseit.«

Ezen elvárások teljesülése részint tudományos fokozattal/címmel (PhD, habilitáció, a tudomány doktora), részint a publikációk számával, a megjelenés helyének rangjával (ERIH A, B kategóriás folyóiratok, impakt faktor), részint a hivatkozások számával, valamint a Hirsch-indexszel mérhető.”

Az Egyetem észrevételei szerint:

„2. Az indítandó képzés szakfelelőse N.N., nem pedig - a leuveni Katolikus Egyetem professor emeritusa – N.N.

A Bíráló ezúttal meglehetősen nagyvonalúan siklik át azon a problémán, amit a MAB 2016/2/XII/6. számú határozata fő problémának ítél a kérelem elutasításánál: A diszciplináris képzés oktatói feltételei, elsősorban a holland tantárgyfelelős nem folyamatos oktatói jelenléte miatt megkérdőjelezhető, így a szaktanári felkészítés nem támogatható.

A KRE Néderlandisztika Tanszéke megfelel a diszciplináris képzés oktatói feltételeinek, mivel a magyar szakfelelős folyamatosan jelen van a képzésben, csakúgy, mint a képzésben oktatóként megadott és munkaviszonyban levő többi szaktanár.

3. N.N.-nek nincs és nem is volt munkaviszonya az Utrechti Egyetemmel.

Az állítás megfelel a valóságnak: N.N. nincs és nem volt fizetett alkalmazásban Utrechtben, külső kutatói státusza van, ami azt jelenti, hogy publikációit, tudományos tevékenységét az Utrechti Egyetem honlapján közzé teheti, és hogy meghívót kap a tudományos eseményekre. 2013 óta teljes állásban van a KRE Néderlandisztika Tanszékén. Dékáni engedéllyel tömbösítette az óráit, ha a körülmények megkívánták. A bírálatra küldött akkreditációs anyagban természetesen szerepel oktatóként. A honlapon szereplő anomáliákat javítottuk.

4. Határozza meg egyértelműen, hogy melyik az a tantárgyfelelős, aki nem bír »megfelelő szakmai kompetenciával, kellő szakmai gyakorlattal«.

A MAB elvárása, ahogy azt a Bíráló idézi: Szakmai kompetenciájuk, kutatási területük összhangban legyen a gondozott tantárggyal, és szakterületükön igazolt szakmai gyakorlattal és teljesítménnyel bírjanak. Az AT oktató tudományos fokozattal és oktatói területén elismert szakmai referenciával rendelkező egyetemi/főiskolai tanár vagy docens, vagy - kivételes esetben - tudományos fokozattal és az azt követő legalább 3 éves, összesen 5 éves gyakorlattal rendelkező adjunktus, vagy tanári, vagy tudományos kutatói munkakörben foglalkoztatott lehet.

A 4., 5., 6. pont egy és ugyanazt a hiányosságot hozza fel három ízben: egy tantárgyfelelős N.N. esetében a publikációk alacsony számát kifogásolja, N.N. esetében azt, hogy az utóbbi években csak monográfiák, tanulmánykötetek, tanulmányok szerkesztéssel és fordítással foglalkozott.

A MAB elvárása a tantárgyfelelősökkel szemben (ld. fent):»Szakmai kompetenciájuk, kutatási területük összhangban legyen a gondozott tantárggyal, és szakterületükön igazolt szakmai gyakorlattal és teljesítménnyel bírjanak: A feltételnek kollegáink megfelelnek. Bár a Bíráló N.N. esetében a középiskolai

tanítási éveket negatív színben tünteti fel, amelyek az oktatót elvonták a publikálástól, tanárszak indításánál ez a szakmai gyakorlat éppen a szakmai kompetenciát erősíti. Kiszak esetében lehetetlen feltétel, hogy minden oktató csak a szűk kutatási területét tanítsa (egyetlen néderlandisztika szakon sincs ehhez megfelelő számú nyelvész). A kifogásolt fonetikával és grammatikával kapcsolatban szeretnénk megjegyezni, hogy az ELTE és a Debreceni Egyetem megfelelőnek tartotta kollégánk kompetenciáját az említett tárgyakból, amit bizonyít, hogy több esetben is felkérték őt kollégáik doktori szigorlatoztatására és a dolgozat opponálására. A szóban forgó oktató pszicholingvisztikai kötődését bizonyítja az elnyert jelnyelvészeti OTKA pályázat. A korábbi akkreditációs határozatok (BA; MA, melynek a beadáskor szakfelelőse is volt) sem vonták kétségbe kollégánk több mint húsz éves felsőoktatási szakmai gyakorlatát és kompetenciáját.

N.N. szakmai gyakorlata és teljesítményéhez a következőt fűzhetjük hozzá: az oktató a kanadai Kingston University oktatója volt, végzettség szerint történész, mediévista, doktori disszertációját a németalföldi középkori témában írta. Az utóbbi években Európában történelem, társadalomtudomány stb. területekhez tartozó könyveket és tanulmányokat fordít és köteteket szerkeszt, ami komoly tudományos felkészültséget kíván és elismert tudományos tevékenységnek számít. A nevéen szereplő két tantárgyfelelőség és még egy további kurzus tanítása a tanárszakon teljes mértékben a szakmai kompetenciájába tartozik.

Fontosnak tartjuk hangsúlyozni, hogy a 8 minősített oktató közül mindössze két oktató publikációs tevékenységét kifogásolja a bíráló. Az újraindítandó tanárképzésben részt vevő további hat oktató – N.N., N.N., N.N., N.N., N.N., N.N., szakmai kiválóságához, tudományos teljesítményéhez nem fér kétség, mindannyian nemzetközileg elismert, saját monográfiával ill. monográfiákkal rendelkező, évtizedes oktatói tapasztalattal rendelkező kutatók.

5. Határozza meg egyértelműen, hogy melyik az a három oktató, akiknek tudományos publikációs tevékenysége »igen szerény«-nek lett minősítve, továbbá térjen ki arra, hogy az a tény, miszerint hármójuk közül ketten nem minősítettek, a bírálati szempontsor melyik rendelkezése alapján minősül a szakindítás akadályának.

A bírálat a fenti két oktató mellett N.N., N.N., és N.N., publikációinak mennyiségét kifogásolja.

N.N., nyelvtanárként magas óraszámokban oktat, publikálási kötelezettség nem terheli. Ennek ellenére kisebb-nagyobb rendszerességgel publikál (a publikációs listájával kapcsolatban felmerült az a probléma, hogy az adatok hiányosak - ez formai hiba, orvosolható, a publikációk ennek ellenére világosan beazonosíthatók). Megjegyezzük: továbbá, hogy ő írta a Basisdidaktiek van het Nederlands als vreemde taal (A holland mint idegennyelv oktatása) egyetemi jegyzetet, melyet az EL TE 1995-ben adott ki, illetve ő volt az, aki 1998-ban a Károli Egyetem akkori tanárképzési koncepcióját szakértőként bírálta.

N.N. 6 évig GYES-en volt, 2016 szeptemberében jön vissza a tanszékre.

Disszertációját 2016-ban fogja megvédeni, a GYES ideje alatt dolgozatát írta és lefordított egy, a saját kutatási területével kapcsolatban álló művet, a holland esszéista és pszichológus Douwe Draaisma nemzetközileg ismert könyvét (A felejtés könyve, 2014, Gondolat). A szakma nemcsak a könyvet magát, hanem a kiváló fordítást is nagy elismeréssel fogadta (N.N., ÉS, 2014 augusztus 8). Publikációinak száma bőven megfelel a fokozattal még nem rendelkező oktatók publikációs kötelezettségének. A 2009-ben megjelent Kersvers c. költészeti szöveggyűjtemény/egyetemi jegyzet szerkesztésére ösztöndíjat nyert el, a munkát ő koordinálta, a könyvet több közép-európai néderlandisztika tanszéken használják az irodalomoktatásban, és holland nyelvterületen is elismeréssel fogadták. Kifogásoljuk, hogy míg Albertné N.N. publikációs tevékenységét az MTMT alapján minősíti a bírálat, addig N.N. esetében biztosan nem az MTMT -t vették figyelembe, a kifogásolt időszakban ugyanis jelentek meg publikációi.

N.N. 2012-ig nyelvtanári minőségben oktatott heti 20-22 órában, jelenleg PhD hallgató, fokozatát előreláthatólag 2017 végéig megszerzi. Évente ad elő nemzetközi konferenciákon.

Egyik nem minősített kollégánk sem tantárgyfelelős.

6. A MAB a továbbiakban három kérdést intézett a Bírálóhoz:

A »személyi feltételek kb. 60%-ban megfelelőek mind az oktatói-kutatói aktivitás, mind pedig az eredményesség tekintetében« megállapítással kapcsolatban

a) határozza meg egyértelműen, hogy a nem megfelelőségre vonatkozó megállapítás mely oktatókra vonatkozik;

Válaszunkban az előző pontban kifejtettekre utalunk: N.N. nyelvtanárt publikálási kötelezettség nem terheli. Oktatói kompetenciájához kétség sem férhet. Néderlandisták nemzedékei nőttek fel tanítása

alapján, akik a budapesti néderlandisztika tanszékek meghatározó erejét alkotják.

A bíráló rajta kívül a négy, fent már említett nevet tartalmazza, kizárólag a kevés publikáció, de nem a szakmai kompetencia hiánya miatt.

b) vizsgálja meg, hogy valóban csak az oktatók 60%-a esetében állapítható meg megfelelés, miközben a szakvélemény 26 oktatóból összesen csupán 4 főnek az esetében tartalmaz szakmai kompetenciával vagy tudományos publikációval kapcsolatos negatív megállapítást;

Nem csak az oktatók 60%-a esetében állapítható meg megfelelés, hiszen a szakvélemény csak 4 oktatóra tartalmazhat a szűkebb szakmai 13 oktatóból negatív megállapítást, az összes oktatóra kivetítve pedig a bíráló szerint is több mint 80%-os a megfelelés. "A teljes oktatógárdára vetítve a kifogásolás 19% arányú."

c) adjon tájékoztatást arról, hogy »az oktatói-kutatói eredményesség« mint kritérium hogyan határozható meg és mérhető objektívan, valamint, ennek hiánya a bírálói szempontsor melyik rendelkezése alapján minősül a szakindítás akadályának?

Eddigi tanárképzésünk eredményességével kapcsolatban megjegyezni kívánjuk, hogy az ország középiskoláiban kizárólag a tanszékünkön végzett volt tanár szakos hallgatóink tanítanak jelenleg is holland nyelvet és kultúrát. A rendszerváltás után N.N. jelenlegi kollégánk kezdeményezésére indult a középiskolákban holland oktatás, az újjászerveződött Baár-Madas Gimnáziumban, Bibó István igazgatósága alatt. N.N. kollégánk állította össze a vizsgarendszert, ő írt elsőként didaktika jegyzetet is (ld. fent). Tanszékünk 2002-ben kapta meg a miniszteri engedélyt; tanári diploma kibocsátására. A református egyháznak évszázadokra visszanyúló kapcsolata van a szintén protestáns holland nyelvoktatással. Nem véletlen tehát, hogy a református középiskolákban a nagy nyelvek mellett kellő háttér esetén a hollandot is oktatják – ezzel jelenleg egyedül nyújtják ezt a lehetőséget az országban. A középiskolai holland érettségét volt kollégánk, N.N. állította össze, és az érettségi vizsgákon N.N., N.N. és N.N. kollégáink látták el az elnök, illetve a szaktanár feladatát. Egyetemünkön a bolognai oktatási rendszer változtatásával szakadt meg a képzés.

Ahogy azt áprilisban beadott kérelmünkben is hangsúlyoztuk, esetünkben nem új tanárképzés elindításáról van szó, hanem az éveken át kiválóan működő tanárképzés folytatásáról, a korábbi tanárképzésben is részt vett, tapasztalt kollegákkal."

A személyi feltételek tekintetében a MAB FvB megállapítja, hogy két esetben tévedésről van szó: N.N. nem szakfelelős, valamint ő és N.N. is teljes munkaidős jogviszonyban van az Egyetemen, nem vendégoktatók. A MAB FvB ugyanakkor a MAB határozatával összhangban szintén problémának tekinti, hogy N.N., aki a képzésben 21 kredit értékű ismeretért felelős, az óráit tömbösítve tarthatja. A szakindítási beadványhoz a MAB kérésére 2016. február 17-én beérkezett hiánypótlás szerint a felelősségi körébe tartozó tantárgyak oktatásában részt vesz. A tantárgyfelelősöket a MAB határozata is megfelelőnek találta N.N. kivételével, az ő tudományos-szakmai tevékenysége a MAB FvB véleménye szerint is erősítendő. N.N. két, a kompetenciájába tartozó gyakorlati tárgyért felel. N.N., N.N. és N.N. oktatók valóban nem tantárgyfelelősök, bevont oktatóként megfelelő kompetenciákkal rendelkeznek. A MAB határozat által idézett elvárás, amely szerint „az oktatók az általuk gondozott diszciplínában rendszeresen publikálnak és felmutatnak tudományos, mérnöki/művészeti alkotói, fejlesztési, pályázati eredményeket és ezek pozitív visszajelzéseit”, a tanári mesterszakok szakmai bírálói szempontjaiban a szakindítás tudományos háttére címszó alatt szerepel, ezért a szak összességére kell értelmezni, az egyes oktatók (pl. egy tanársegéd) kompetenciáját nem lehet ehhez mérni. Megjegyzendő ugyanakkor ennek alapján, hogy a szak tudományos háttérét összességében jelentősen befolyásolja az oktatók (elsősorban a tantárgyfelelősök) publikációs tevékenysége, ezért ösztönözni kell az oktatók tudományos, publikációs tevékenységét.

A MAB határozata szerint: „Az egyetem és a tanári gyakorlóhely infrastruktúrája is megfelelő, kivéve, hogy a könyvtári ellátottság a szak tekintetében közepes, illetve aggályos, hogy sem a tanszéki, sem a kari könyvtár katalógusához nincsen elérhető link. A szolgáltatások kari szinten megoldottak, de pl. a néderlandisztika szakhoz kapcsolódó konkrét jegyzetek, tankönyvek címeit nem adják meg.”

A szakértői vélemény kiegészítésében (a MAB 2016/5/XI/4 sz. határozata) az OH által feltett kérdésekre az infrastrukturális feltételek vonatkozásában a MAB a következő válaszokat adta:

„7. A szakindítás akadályának minősül-e a szakvélemény azon megállapítása, mely szerint a könyvtári katalógushoz való elérhető link hiányzik, miközben a kari Bod Péter Könyvtár néderlandisztikai anyagához jelszón keresztül minden hallgató hozzá tud férni? Nem.”

Tekintettel arra, hogy az infrastrukturális feltételekkel kapcsolatos MAB értékelésre az Egyetem nem reagált, a MAB FvB elfogadja a MAB értékelését.

A MAB határozata szerint: „A tervezett (25 fős) hallgatói létszám az intézmény képzési kapacitását és a munkaerő-piaci igényeket figyelembe véve reális.

A diszciplináris képzés oktatói feltételei, elsősorban a holland tantárgyfelelős nem folyamatos oktatói jelenléte miatt megkérdőjelezhető, így a szaktanári felkészítés nem támogatható.”

Az Egyetem végezetül a következő észrevételt tette: „A fent részletesen kifejtettekre hivatkozva, tisztelettel kérjük Elnök urat, szíveskedjen a Felülvizsgálati Bizottság szakvéleményének beszerzését elrendelni. A jelenlegi szakvélemény álláspontunk szerint szubjektív és olykor egyoldalú megállapításokat tartalmaz, a korábbi, a MAB által is elismert tévedésből nem von le következtetést, a tanárok publikációs tevékenységét eltérő feltételek szerint értékeli. A Bíráló általunk kifogásolt szakvéleménye nem valós tényekre épül, ellentmondásos, ezért egy újabb szakvélemény beszerzésével meg kell kísérelni az ellentmondásosság feloldását.”

Összegezve elmondható, hogy a MAB FvB az Egyetem észrevételeit (egyres tantárgyak megfelelése, a holland tantárgyfelelősök foglalkoztatási jogviszonya és a bevont oktatók kompetenciája tekintetében) többségében elfogadja, ugyanakkor szükségesnek tartja rögzíteni, hogy a képzésben biztosítani kell a holland tantárgyfelelősök megfelelő jelenlétét és a tantárgyfelelősök tudományos-szakmai teljesítményének magas színvonalát. A MAB FvB döntése meghozatalánál figyelembe vette a szakmai bírálati szempontrendszer azon rendelkezését is, amely szerint „kis hallgatói létszámú, vagy »fiatal« szakterülethez tartozó szakok, önálló szakképzettséget adó ilyen szakirányok esetén, kivételes esetben, a személyi feltételekre vonatkozó elvárásokat az illetékes szakbizottság eltérően is értékelheti”.

Mindezek alapján a MAB FvB – a MAB határozatát felülbírálván – a *Károli Gáspár Református Egyetem holland nyelv- és kultúra* osztatlan tanári mesterképzési szakján (szakpár-tagján) **a képzés indítását 2019 szeptemberében kezdődő monitor vizsgálat közbeiktatásával támogatja.** A monitor eljárás tárgya különösen a holland tantárgyfelelősök folyamatos oktatási tevékenységének, a szak – oktatói publikációs tevékenységgel összefüggő – tudományos háttérének és a könyvtári ellátottság fejlesztésének ellenőrzése.

A MAB FvB szakértői véleményének kialakításában intézményi érintettség miatt nem vett részt Szabó András, a MAB FvB tagja.

Budapest, 2017. március 13.

Csiba László
a MAB FVB elnöke